

یادداشت

حل مسائل اقتصادی از دریچه دیپلماسی

دارپوش فغیری

فعال سیاسی اصلاح طلب

در باره تحقق وعده‌های رئیس جمهور طی یک سال گذشته باید گفت که در برخی از موارد دولت نتوانسته به آن اهدافی که برای خود مشخص کرده بود برسد. اما اگر بخواهیم در مورد موفقیت دولت صحبت کنیم می‌شود یکی از موفقیت‌های دولت را بحث واکسیناسیون عمومی در ارتباط با کرونا دانست. یک سری وعده‌ها در ارتباط با وضعیت اقتصادی مردم داده شده بود که تنها اقدامی که در این ارتباط در دولت آقای رئیسی انجام شد حرف از ۴۲۰۰ تومانی بود. به هر حال منابع حاصله را که می‌توانست کمکی برای جبران کسری بودجه دولت باشد به یارانه نقدی تخصیص داده‌اند که این یارانه نقدی نه مشکلی از مشکلات مردم حل کرد و نه توانست مشکلات دولت را حل کند. حداقل اگر یارانه نقدی به این شکل پرداخت نمی‌شد و منابع حاصله صرف جبران کسری بودجه دولت می‌شد تا حدودی می‌توانست جلوی رشد نقدینگی را بگیرد و در کاهش تورم موثر واقع شود اما این اتفاق نیفتاد و به جای اینکه این مبلغ در آمد برای کسری بودجه تخصیص پیدا کند باعث تورم بیشتر در قالب رشد نقدینگی شد. یعنی در کل می‌توان گفت برای مردم و دولت در آمدی نشد. از این لحاظ برای مردم محل در آمدی نشد که با رشد تورم هزینه‌های خانوارها را افزایش داد. به هر جهت دولت با مشکلاتی مواجه است. دولت باید بیشتر مسائل تخصصی را در حل مشکلات مدنظر قرار دهد. معمولاً در زمان انتخابات وعده‌هایی مطرح می‌شود و جریان‌های مختلف، اشخاص و کاندیداها هر کدام به نوعی شعارهایی را مطرح می‌کنند که بعضاً در راستای پیروزی در انتخابات مطرح می‌شوند. اما امروز بحث اداره امور کشور مطرح است و باید با دعوت از کارشناسان و بدون توجه به نگاه‌های جناحی و سلیقه‌های مسائل مهم اقتصادی کشور را با استفاده از نظرات نتخبگان و صاحبان نظران اقتصادی حل و فصل کرد. از طرف دیگر می‌دانیم که برخی از مسائل اقتصاد ایران ریشه در حوزه سیاست خارجی دارد و دولت اگر در حوزه سیاست خارجی بتواند موفقیتی به‌دست بیاورد قطعاً می‌تواند مساله اقتصاد کشور را سر و سامان دهد. به هر حال ما با دشمنان و رقبایی مواجه هستیم که دستگاه دیپلماسی باید اثر دشمنی آنها را کاهش دهد و فضای مثبتی را برای اقتصاد باز کند. چرا که بدون باز شدن فضای تنفس برای اقتصاد در حوزه دیپلماسی حل مسائل اقتصادی کشور سخت خواهد بود و حل مسائل از دریچه دیپلماسی امکان پذیر است.

در پیچه

سیدحسن نصرا...:

دولت لبنان موافقت کند سوخت ایران خواهد رسید

دبیرکل حزب ا... لبنان در اظهاراتی گفت که در صورت موافقت دولت لبنان سوخت ایران به بنادر این کشور خواهد رسید. سیدحسن نصرا... در بخشی از اظهارات خود تأکید کرد که در صورت موافقت دولت لبنان سوخت ایران به بنادر لبنان خواهد رسید. دبیرکل حزب ا... لبنان خاطر نشان کرد که روند انتقال این سوخت همانند مازوت از طریق بندر بانپاس سوریه نخواهد بود و همه این امور با تصمیم رسمی لبنان آغاز خواهد شد. سیدحسن نصرا... اخیراً نیز در گفت‌وگو با شبکه‌های المیادین در خصوص بحران سوخت لبنان تأکید کرد: «من حاضرم از ایران سوخت وارد کنم اما مساله این است که دولت لبنان باید این امر را بپذیرد، هیچ‌کسی در لبنان جرات این کار را ندارد زیرا از تحریم‌های آمریکا می‌ترسند». پیش‌تر جبران باسیل، رئیس جریان آزاد ملی لبنان در گفت‌وگو با شبکه‌های المنار تأکید کرده بود که در وجود امضای قرارداد با مصر و اردن تصمیم سیاسی آمریکا مانع رسیدن برقی و گاز به لبنان می‌شود. وی در ادامه گفت که من نزد سید حسن نصرا...، دبیرکل حزب... لبنان و همچنین وزیر انرژی لبنان می‌روم و از آنها درخواست می‌کنم که سوخت ایرانی وارد کنیم، در این صورت از فردا ۱۰ ساعت در روز برق خواهیم داشت. از سوی دیگر ولید فیاض، وزیر انرژی دولت پیشیندر امور در لبنان با اموس هوکشتاین، میناجی آمریکایی دیدار و در خصوص بحران سوخت این کشور رایزنی کرد. فیاض در خصوص این دیدار گفت: من و هوکشتاین به مساله سوخت ایران پرداختیم و با صراحت به او گفتم که باید برای مردم لبنان برق ایجاد کنیم و اگر پیشینهاد ایران رسمی شود من نمی‌توانم هیچ‌گونه بخششی در این راستا را نپذیرم. وزیر انرژی و منابع آبی دولت پیشیندر امور لبنان پیش از این نیز در اظهاراتی گفت: ما از هر کمک و بخششی که از طرف دولت‌های دوست بیاید استقبال می‌کنیم. ناصر کنعانی، سخنگوی وزارت خارجه ایران نیز در نشست خبری اخیر خود در پاسخ به سؤالی که در ارتباط با ارسال سوخت از سوی ایران به لبنان و همچنین اظهارات اخیر وزیر انرژی این کشور به لبنان ارائه دهد، اظهار کرد: ما در جریان شرایط سخت مردم عزیز لبنان در این ارتباط هستیم که این شرایط سخت ناشی از سیاست‌های غلطی است که برخی از دولت‌ها در ارتباط با این کشور در پیش گرفتند. بر اساس این سیاست‌های غلط شرایط اقتصادی لبنان به گونه‌ای رقم خورده که مردم این کشور در بند هستند. ما از سوی وضعیت متاثر و ناراحت هستیم. چنانچه درخواست رسمی از سوی دولت لبنان برای ارسال سوخت به این کشور به جمهوری اسلامی ایران ارائه شده ایران با دید مثبت در راستای کمک به مردم لبنان، این درخواست و موضوع را بررسی خواهد کرد. سخنگوی وزارت خارجه همچنین در همین راستا در پاسخ به سوال دیگری مبنی بر اینکه آیا ایران راست است که سوخت را به صورت رایگان، به لبنان ارسال کند، گفت: آنچه در این زمینه مطرح است یک موضوع بین دولتی است و در صورتی که ایران درخواست رسمی از سوی دولت لبنان در این زمینه دریافت کند در چارچوب رسمی این درخواست بین مقامات ذی‌ربط دو کشور بررسی خواهد شد. آنچه که سیدحسن نصرا... دبیر کل حزب... لبنان گفتند که اگر دولت لبنان انگیزه و اراده‌ای در این زمینه داشته باشند می‌توانند این کار را انجام دهند. ایران برای همکاری در حوزه انرژی و سوخت در کشورهای منطقه و دیگر کشورها از جمله کشورهای دوست مشکلی ندارد و در چارچوب فنی این موضوع را دنبال می‌کند. وی افزود: هنوز در خواستی از سوی دولت لبنان در این زمینه به ایران ارائه نشده است.

علی بیگدلی در گفت و گو با «آرمان ملی»:

چین به تایوان حمله نمی‌کند

سفر نانسی پلوسی رئیس مجلس نمایندگان آمریکا به تایوان با واکنش شدید چین مواجه شد

سفر پلوسی به تایوان برای افزایش محبوبیت حزب دموکرات در انتخابات بود

چین و آمریکا نمی‌خواهند رابطه تجاری دو کشور از بین برود

نگاه چین و آمریکا به یکدیگر تجاری است نه نظامی

سفر پلوسی به تایوان تبلیغاتی بود

آمریکامان می‌کرد اگر سفر پلوسی انجام نگیرد

به وجه‌هاش لطمه می‌خورد

چین نمی‌خواهد با نظامی‌گری بازار خاور میانه را از دست بدهد

عکس: آرمان ملی/فاطمه فتاحی

«آرمان ملی»- احسان انصاری: در حالی که چین نسبت به سفر رئیس مجلس آمریکا با تایوان هشدارهای لازم را داده بود اما نانسی پلوسی در یک سفر پرسر و صدا این سفر را انجام داد تا این اقدام در صدر اخبار رسانه‌های جهان قرار بگیرد. اقدامی که می‌تواند مناسبات اقتصادی و سیاسی چین و آمریکا را در آینده تحت تأثیر قرار بدهد. ریشه تنش بین چین و تایوان به جنگ داخلی چین در ابتدای قرن بیستم بازمی‌گردد. جنگ داخلی چین یا جنگ داخلی کمونیست‌ها و ناسیونالیست‌ها تخصصی نظامی در کشور چین، بین کومینتانگ (جبهه ناسیونالیست‌های چین) و حزب کمونیست چین بود. در ۱۹۴۹ با پایان غیررسمی تخاصمات نظامی پایان یافت. در نتیجه کمونیست‌ها به رهبری مائو کنترل بخش قاره‌ای چین را به دست گرفتند و ناسیونالیست‌ها به مناطق کوچکی در تایوان، پنگهو و جزایر فوجیان عقب‌نشینی کردند. «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی ابعاد مختلف این سفر با دکتر علی بیگدلی، تحلیلگر روابط بین‌الملل گفت و گو کرده که در ادامه حاصل این گفت و گورا می‌خوانید.

سفر صورت نگیرد ممکن است به وجهه و پرستیژ آمریکا لطمه بخورد. اگرچه کاخ سفید و رئیس جمهور آمریکا با این سفر موافق نبودند که البته این موضوع بیشتر یک ظاهر سازی به نظر می‌رسد. نکته دیگری که در این زمینه وجود دارد این است که چینی‌ها موجودیت خود را براساس تجارت قرار داده است. نزدیک به یک دهه پیش حجم مبادلات تجاری چین و آمریکا در حدود ۷۵۰ میلیارد دلار افزایش پیدا کرد که در شرایط کنونی به ۶۰۰ میلیارد دلار رسیده و

و حتی در خاورمیانه از دست بدهند. به همین دلیل چین ناچار است که با سیاست‌هایی کج دار و مریز با موضوع برخورد کرد و آمریکا را به سمتی هدایت کند که در ۱۰ سال آینده شرایطی پیش بیاید که تایوان به خاک گزیننه ضمیمه شود. به همین دلیل استفاده از گزینه نظامی در شرایط کنونی بعید به نظر می‌رسد. فشارهای چین به تایوان نیز افزایش پیدا نم‌کند مگر اینکه آمریکا یک زمان بندی را در نظر بگیرد تا براساس این زمان بندی تایوان را تقدیم به چین کنند. اگر چه این کار برای آمریکا نیز سخت و دشوار است و کار راحتی نخواهد بود. دلیل این موضوع نیز این است که آمریکایی‌ها در تایوان سرمایه گذاری‌های کلانی کرده‌اند. از سوی دیگر به دنبال این نیستند که چین را با این عصبانیت کنند که این بازار را نیز از دست

چین به خوبی به این نکته آگاهی دارد، در صورتی که از گزینه نظامی علیه تایوان استفاده کند برخی منافع بلندمدت اقتصادی خود را از دست می‌دهد. این اتفاقی بود که برای روسیه به واسطه حمله به اوکراین رخ داده است. به همین دلیل چین قصد ندارد تجربه روسیه در اوکراین را در تایوان تکرار کند

به همین دلیل چین تمایل ندارد بازار مهمی مانند آمریکا را در دوران ریاست جمهوری ترامپ نیز چنین درخواستی را مطرح کرده بود که یک هوایی‌سازی نظامی در اختیار وی قرار بگیرد تا وی به تایوان سفر کند. با این وجود ترامپ با این درخواست مخالفت کرد و به همین دلیل پوتین ترامپ و پلوسی اختلاف ایجاد شد. این اختلاف نیز رفته رفته عمیق تر شد و شدت بیشتری پیدا کرد. به همین دلیل سفر خانم پلوسی را باید یک سفر تبلیغاتی به شمار آورد. وی در این سفر با هیچ مقام نظامی در تایوان دیدار و گفت و گو نکرده است. این سفری کوتاه مدت بوده که در نصف روز انجام شده است. در چنین شرایطی خود مانور نظامی خود را تا نزدیکی‌های خاک تایوان نیز پیش برد. این در حالی است که بر اساس اخبار منتشر شده چند هوایی‌سازی نظامی تایوان هوایی‌سازی خانم پلوسی را اسکورت می‌کردند. این شرایط نشان می‌دهد که خانم پلوسی ناچار بوده دست به چنین اقدامی بزند هرچند برخی این کار را به پای شجاعت وی گذاشته‌اند. به هر حال این سفر انجام شد و چینی‌ها نیز برخی اتفاقات را نادیده گرفتند.

باید بارها به چین توصیه کرده از روسیه فاصله بگیرد و چین این موضوع را قبول نکرده است. واقعیت این است که آمریکا نمی‌خواهد به راحتی چین را از دست بدهد. دلیل این موضوع نیز این است که چین تسلط کامل نسبت به کره شمالی دارد و کره شمالی نیز یک تهدیدکننده برای آمریکا و اروپا به شمار می‌رود. به همین دلیل آمریکا با این وجود چاره‌ای وجود ندارد که آمریکا رضایت بدهد که تایوان در نهایت ضمیمه خاک چین شود به همان شکل که این اتفاق رخ داده هر چند که سفر پلوسی به تایوان یک دلیل این احتمال وجود دارد که یک جدول زمان بندی را در نظر بگیرند که آمریکا دست از حمایت از تایوان بردارد و به مرور زمان تایوان ضمیمه خاک چین شود. با این وجود احتمال شکل گیری جنگ در شرایط کنونی وجود ندارد. به هر حال چین به خوبی به این نکته آگاهی دارد که در صورتی که از گزینه نظامی علیه تایوان استفاده کند برخی منافع بلندمدت اقتصادی خود را از دست می‌دهد. این اتفاقی بود که برای روسیه به واسطه حمله به اوکراین رخ داده است. به همین دلیل چین قصد ندارد تجربه روسیه در اوکراین را در تایوان تکرار کند.

این سفر بیشتر یک سفر تبلیغاتی برای خانم پلوسی و حتی جو بایدن بود. در شرایط کنونی انتخابات مقدماتی ای در آمریکا در حال رخ دادن است. در چنین شرایطی حزب دموکرات نیاز دارد امتیازهای بیشتری را به دست بیاورد و سطح محبوبیت بیشتری را به دست بیاورد. در شرایط بدین‌گونه آمریکا افزایش بدهند. در شرایط کنونی سطح محبوبیت بایدن به ۳۸ درصد رسیده که یک حد نازل در تاریخ آمریکاست و کمتر رئیس جمهوری وجود داشته که در

نزدیک به یک دهه پیش حجم مبادلات تجاری چین و آمریکا افزایش پیدا کرد که در شرایط کنونی به ۶۰۰ میلیارد دلار رسیده و به همین دلیل چین تمایل ندارد بازار مهمی مانند آمریکا را از دست بدهد. البته که آمریکا نیز تمایل ندارد بازار بزرگ چین را از دست بدهد. در نتیجه نگاه چین و آمریکا یک نگاه اقتصادی و تجاری است و نه نظامی.

ان لای» به چین سفر کرد. در این سفر یکی از شروط ادامه مذاکرات این بود که آمریکا چین واحد را به رسمیت بشناسند و این کار را انجام داد. در نتیجه آمریکا پس از این دعوت چین واحد را به رسمیت شناخته اما هنوز حاضر نیستند از تایوان دست بکشند که این جزیره به سرزمین اصلی چین بازگردد. به همین دلیل سفر خانم پلوسی سفر بسیار جنجالی بود و در مناسبات بین دو کشور تأثیر گذار خواهد بود. در آخرین بیانیه‌ای که دفتر خانم پلوسی صادر کرد عنوان شد که سفر به تاییه انجام نخواهد شد و به همین دلیل فضا تا حدودی آرام شده بود. از سوی دیگر گفت‌وگو و یا مناظره‌ای بین رهبر چین و بایدن به مدت دو ساعت انجام شد و تحلیلی که چین انجام داد و ملاقاتی که صورت گرفت نشان داد نرمش بین دو کشور تا حدودی بیشتر از گذشته شده است. اگر چه رهبر چین عنوان کرد ورود به تایوان بازی کردن با آتش است و هر کس وارد شود سوخته خواهد شد و ارتش چین از مدت‌ها قبل سفر را انجام بدهد و به همین دلیل به تایوان سفر کرد.

چرا پلوسی در چنین شرایطی تصمیم گرفت سفر خود به تایوان را انجام بدهد؟ این سفر بیشتر یک سفر تبلیغاتی برای خانم پلوسی و حتی جو بایدن بود. در شرایط کنونی انتخابات مقدماتی میان دوره‌ای در آمریکا در حال رخ دادن است. در چنین شرایطی حزب دموکرات نیاز دارد امتیازهای بیشتری را به دست بیاورد. در شرایط بدین‌گونه آمریکا افزایش بدهند. در شرایط کنونی سطح محبوبیت بایدن به ۳۸ درصد رسیده که یک حد نازل در تاریخ آمریکاست و کمتر رئیس جمهوری وجود داشته که در

نگره

پیام سفر «پلوسی» به تایوان موهبتی برای اعضای باشگاه تحریم‌شدگان

آرمان ملی: یک کارشناس مسائل بین‌الملل با اعتقاد بر اینکه برای اعضای باشگاه تحریم‌شدگان سفر نانسی پلوسی به تایوان ناخواسته یک موهبت است، گفت: این موهبت تشدید تنش میان اقتصاد اول و اقتصاد دوم جهان است؛ چرا که هر چه تنش میان آمریکا و چین افزایش پیدا کند باشگاه تحریم‌شدگان امکان بیشتری برای کاهش اثرگذاری تحریم‌های غرب پیدا می‌کند. امیرعلی ابوالفتح در بیان دلایل این عقیده گفت: در حال حاضر در دنیا یک اتفاق جدید در حال شکل گرفتن است و یک بلوک در حال شکل گرفتن و گسترش یافتن است. بلوک تحریم‌کنندگان و بلوک تحریم‌شدگان. وی با بیان اینکه تا چند سال قبل چنین بلوکی وجود نداشت، ادامه داد: در سال‌های قبل آمریکا و یکسری از متحدانش بودند که اقدام به اعمال تحریم می‌کردند و یکسری کشورها نیز بودند که تحریم می‌شدند. این کارشناس مسائل بین‌الملل با بیان اینکه هر چه تعداد کشورهای تحریم‌شده بیشتر شود امکان شبکه‌سازی بیشتر از قبل فراهم می‌شود، افزود: در همین چارچوب هر چه تعداد کشورهای بزرگی که مورد تحریم آمریکا و هم پیمانانش قرار می‌گیرند بیشتر باشد کشورهای کوچک‌تر که پیش از این مورد تحریم قرار می‌گرفتند راحت‌تر می‌توانند از پتانسیل و توانایی کشورهای تحریم‌شده برای خنثی کردن و یا دور زدن تحریم‌ها و حل مسائل خویش در این زمینه استفاده کنند.

حمله چین در صورت اعلام استقلال تایوان

ابوالفتح در ادامه با بیان اینکه ۳۰ سال پیش وقتی ایران را تحریم می‌کردند دسترسی ایران برای فروش نفت خود بسیار کم می‌شد و فشار سنگین اقتصادی به ایران وارد می‌شد، ادامه داد: در این فرایند ایران به تدریج توانست برای خود بازار پیدا کند و برخی از کشورها اقدام به خرید نفت ایران کردند ولی چون این تحریم‌ها با آمریکا دارای همکاری‌های مختلفی در حوزه سیاسی و اقتصادی بودند در مواقع ضرورت و لزوم پشت ایران را خالی می‌کردند. در حال حاضر کشورهای بزرگ‌تری به جرگه کشورهای تحریم‌شده پیوسته‌اند که در این زمینه می‌توان به کشور روسیه اشاره کرد که در حوزه انرژی و غذایی تا حدود یک ابرقدرت است و تولید ناخالص داخلی نسبتاً بالایی دارد و می‌توان اقتصاد آن را با اقتصاد کشوری همچون ایتالیا برابر دانست و یا اینکه ممکن است آمریکا و غرب در پی تشدید بحران تایوان این تصمیم را بگیرد که تحریم‌هایی علیه چین وضع کند در حالی که چین در حال حاضر اقتصاد دوم جهان است و ممکن است در آینده نزدیک به اقتصاد اول جهان تبدیل شود. وی افزود: همان‌طور که اشاره شد در این صورت کشورهای کوچکی که پیش از این مورد تحریم آمریکا قرار می‌گرفتند راحت‌تر می‌توانند از ظرفیت‌ها، بازار و تکنولوژی کشورهای بزرگ مورد تحریم‌شده استفاده کنند و به تدریج ائتلاف تحریم‌شدگان ایجاد شود. ابوالفتح با اشاره به اینکه در حال حاضر غرب اعمال به تحریم‌های گسترده علیه روسیه کرده است، گفت: پیش از اعمال این تحریم‌ها برخی از شرکت‌های روسی از ترس اینکه مورد تحریم غرب قرار بگیرند در همکاری اقتصادی با ایران تحفظاتی داشتند ولی اکنون این تحفظات برداشته شده چرا که خود آن‌ها نیز مورد تحریم غرب قرار گرفته‌اند. در مورد چین نیز این گونه است برخی از شرکت‌ها و بانک‌های چینی در تعامل با ایران به‌خاطر موضوع تحریم‌های آمریکا تحفظاتی برای خود قائلند و اگر چنین اتفاقی برای چین نیز رخ دهد آن‌ها راحت‌تر با ایران کار می‌کنند. بنابراین اینکه گفته می‌شود با گذشت زمان تیزی سیاست‌های تحریمی تا حدودی خنثی می‌شود به‌خاطر این است که در سال‌های اخیر کشورهای بزرگی که در حال پیوستن به باشگاه تحریم‌شدگان هستند زیادتر شده است. این کارشناس مسائل بین‌الملل در پاسخ به این سوال که با توجه به اینکه چین در حال حاضر اقتصاد دوم جهان است و در بازار آمریکا و غرب از نظر اقتصادی حضور جدی دارد آیا به‌طور کلی این امکان وجود دارد که در صورت افزایش تنش بین چین و تایوان، آمریکا و کشورهای غربی امکان این داشته باشند که چین را تحریم کنند، تصریح کرد: اگر تایوان اعلام استقلال کند ممکن است که چین به سمت اقدام نظامی علیه تایوان برود و در این صورت این احتمال وجود دارد که غرب و آمریکا مجبور شوند که دست به اقدامی از جمله اعمال تحریم علیه چین بزنند. وی ادامه داد: البته باید به این موضوع توجه داشت که بین چین و روسیه تفاوت وجود دارد. روسیه اقتصادش در حد اقتصاد کشوری چون ایتالیاست. به‌رغم اینکه در حوزه انرژی و غذایی ابرقدرت است و در حوزه نظامی نیز دارای توانایی خوبی است ولی چنین قدرت دوم اقتصادی جهان است و به احتمال زیاد در آینده نزدیک به اقتصاد اول تبدیل می‌شود و یا توجه به این موضوع اگر آمریکا و غرب به راحتی می‌توانستند تحریم‌هایی علیه روسیه اعمال کنند این موضوع امکان‌پذیر نیست و از دیگر سو باید به این موضوع توجه داشت که آمریکایی‌ها در بحث تعامل با چین مراعات جدی انجام می‌دهند و چینی‌ها نیز در بحث تعامل با آمریکا و غرب دارای مراعات بیشتری نسبت به روسیه هستند. چنانکه بعد از سفر پلوسی به تایوان پلوسی در بیانیه‌ای اعلام کرد که آمریکا به سیاست چین واحد متعهد است.